

SZESZ

ECZENBEN

ly a szegedi orszá-... állításon ez üst... közöl: rheuma,...

lisa vézett alább... Budapesti... kamaránál... mint védjegyet be-

Tisztelettel... Károly... ker. Nagymező-utca.

gyógyítható... készített villany-... csatlakozó szer-... közsvény és gör-... mények 5 forint be-... mellett 5 készülek...

Schäfer F. Stettin.

MPORT.

ánvét mellett ajánljuk... jával... és erős 6 frt 20 kr... 5 " 40 "...

Diercks, (Helmplatz.)

celi

esepek;... zener a gyomor min-... mat ellen.

és felülmulthatatlan az... stvágy-hány, gyomor-... pengesség, rossz szaga... helet, szék, savanyu... felbőgés, köhika, gyom-... orhurut, gyomorégés... gyökékeződés, tulés-... nyálkaképződés, sár-... saság, undor és hányás,...

Dr. Rothschnek V. gyászérés uraknál, va-... bírdalom minden na-... és kereskedésben.

aktár nagyban és ki-... ben. Károly, ortt gyógyszerárban... orvaorságtan.

Szerkesztőség és kiadó hivatal Piacz. Simonffy-ház a város-házával szemben.

DEBRECZENI ELLENŐR

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve! Egész évre 10 frt - kr Félévre 5 frt - kr Negyedévre 2 frt 50 Egy hóra 1 frt -

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szerda, február 28.

42. szám.

A borkereskedők és borügynökök.

III. Budapest, febr. hó. Ezen keresleti verseny következtében valószínű, hogy a kiválóbb borokban áremelkedés fog beállni, ez csakis előnyös lehet, mert csakis a termelőnek hasznára fog válni, a fogyasztó pedig megfizeti azt; a szövetkezetet és a közvetítőt ezen áremelkedés érintetlenül hagyja; a külföldi piac határozandja az árt és minden fogyasztó, akár kül-, akár bel-földi, azt meg fogja fizetni; vegyük például, hogy szövetkezetünk működése következtében a termény értékesítésében nehány év múlva egy bizonyos stabilitás áll be és tudni fogja a külföldi fogyasztó, hogy mindig kaphat megbízható borokat, mindenteljesen sajátlagosságot, bármennyi mennyiségben; mi és ki fogja határozni ezek árát? a termelő? vagy az évi termés eredménye, vajjon jó szüret volt-e, vagy nem?

Korántsem; hanem a külföldi vevő annyit fog fizetni az egyes borokért, a mennyit az ér, az ösmert és rég meghatározott besértékekkel bíró külföldi borhoz arányban; így például a medve-i borok fogyasztó közönsége az erdélyi Cabernet borokból évenként 20.000 hektoliter fog kívánni és hajlandó lesz helyben 40 frtot fizetni hektoliterért, mely ár megfelel a Medve-i VIII-ad osztályu borok árának, mely osztályu Medve-i borral amaz erdélyi csakugyan egyértékű, míg ellenben az én boromért csak 30 frtot, azaz csak a Medve-i IX-ik osztály árát fogják kínálni, mert az valamivel nehezebb és nem olyan finom zamatu; ha most már én találok más fogyasztó publikumot, mely boromat megkedveli, éppen úgy, a mint van és egy ösmertes, már rég taksált borral egyenlő értékűnek találja, akkor ama boromnak magasabb árát is elérhetem talán, ha ilyenre nem talállok, akkor meg kell av-

val elégednem és azt, mint borom valódi értékét, el kell fogadnom.

Ha most már bekövetkeznek azon eset, hogy Erdélyben csak 15,000 hektoliter bor terem, akkor a nagyobb kereslet következtében kétségkívül emelkedni fognak az árak, a kereskedő magasab áron fogja az erdélyi egylettől vásárolni és a fogyasztónak drágábban eladni.

Ily módon hazai boraink értékskalájában változás fog beállni a nagy fogyasztó külföldi ítélete szerint, az előállítási költség semmi befolyással többé nem lesz a borok értékére, épp oly kevéssé lesz hazai fogyasztóink ízlése; így lehetséges, hogy például a magyarádi borokat Poroszországban megszeretik, vesznek belőle annyit, a mennyi kapható és fizetik 40 frttal, ellenben az érmelléki borokat csak Oroszországban fogják fogyasztani és annyira sem levén szükségük mint a mennyit termel ama vidék, csak 12 frtot hajlandók megadni hektoliterért, mert ezen áron kaphatnak máshonnan is oly értékű bort; a következmény az lesz, hogy a magyarádi 40 frtot, az érmelléki 12 frtot ér. Ne méltóztassanak reám nehezteni az érmelléki termelők; ez csak példa! és hogy hazai fogyasztóink a jövőben amaz drágábban lesznek kénytelenek fizetni mint eddig, ellenben emezt olcsóbban kapják mint eddig.

A mint tehát a borkereskedelem egészséges alapokra lesz fektetve és a mint a termelés amaz kellően és állandóan alimentálni fogja, akkor a kereslet fogja meghatározni boraink értékskaláját és a fogyasztó fogja ezen árakat megfizetni.

A kereskedő és közvetítő ezen ár-hullámzások és különbözőzetek által érintve nem lesz, vagy csak annyiban lesz érdekelve általuk, a mennyiben ezek a forgalmat fejleszteni vagy csökkenteni képesek. Ezen a bel- és külföldi kereskedők

és a termelők szövetkezetei közti borkereskedés közvetítésében tag működési tén fog nyitni az ügynököknek is, kereskedőknek is, sőt az eddiginél kereskedelmi szempontból sokkal egészségesebb és méltóbb.

Gróf Keglevich István.

A polgári és katonai hatóság közötti levelezéseknek a nyelvkezdés miatt igen gyakran merülnek fel nehézségek, melyek a két hatóság közt folyamatban levő valamely ügynek elintézését huzamosabb időre megakasztva, ellentétbe jönnek a hivatali gyorsítkezéssel inteniájával s nem ritkán magának az ügynek is ártalmára vannak. A kérdéses ügyben sz említtet hatóságok között létrejöheto netaláni surdolás elkerülése s a hivatali ügymenet hátráttatására szolgáló akadályok elhárítása céljából, mint lapunknak Bécsből távirják - apolgári és katonai hatóságok közt felmerülő nyelvkérdések megfelelő szabályozása végett, a magyar kormány s a közös hadügyminiszter közt tárgyalások vannak folyamatban.

Miniszterek Fiumében. Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter és gróf Széchenyi Pál kereskedelmi miniszter - Tolnay Lajos miniszteri tanácsos és magyar államvasuti igazgató kíséretében csütörtökön - márczius 1-jén - a délutáni gyorsvonattal Fiuméba utaznak. Az „Adria” tengerhajózási társulat igazgatójától is fognak képviselőt oda utazni. A miniszterek márczius 2-án és 3-dikán Fiumében maradnak s másodikán este különvonattal Zágrába mennek, márczius 4-dikét ott töltik s ugyanaznap este a gyorsvonattal visszatérnek Budapestre.

A főrendiház reformjának már közelebbi tárgyalását, melynek híret a bécsi felhivatalos Pol. Korr. után mi is közöltük, a Nemzet kétségbevonja. A miniszterelnök reformot előbb megakarja beszélni a főrendek konferenciájával s a szerint állapítja meg majd javaslatát.

Radó Kálmán vas megyei főispán állásáról való lemondását hírel a „Pesti Napló”. E hír, mint a „Nemzet” jó értesülés alapján írja, nem való; Radó Kálmán - kit a Pazmaudy-féle szerencsétlen végű párbajra tudvalevőleg

személye ellen intézett oly jellegű támadások kétségzerítettek bele, melyekkel szemben egyébként elégtételt alig kereshetett - nem adta be lemondását.

A bukovinai magyarok.

A bukovinai magyarok közül ezen készülnek haza s az ő nevükben Tomka Károly ref. lelkész Andrástvárról levélben fordult Nagy György kormánybiztoshoz, fejenként husz forintot, összesen tehát huszezer frtot kérve előlegül utiköltségre, melyet a letelepedettek 2-3 hónap alatt ledolgoznak. Nagy György ur e tárgyban Somssich Pál urhoz, mint az illető bizottság elnökéhez fordult, s nem kétkedünk, hogy rövid idő múlva, társadalmi uton össze lehet hozni a huszezer forintot azon célra, hogy ezer hazánkfiat visszateljeítsük Magyarországra. Nagy György ur levele így hangzik:

Kegyelmes uram! Mint a keleten lakó magyarok hazatelepítésének előmozdítására alakult országos bizottság elnökéhez azon kérelemmel vagyok bator a legmelyebb tisztellett, és a legteljesebb bizalommal fordulni excellenciádtalhoz, méltóztassák Nngodnak - akár közvetlenül, akár közvetve a vezetése alatt álló bizottság által - kegyesen oda hatni, hogy hazatelepülni vágyó bukovinai magyar testvéreink, a hosszú és sok költséggel járó hazautazás terheinek megkönnyítése, sőt egyenesen lehetővé tétele céljából némi segélyben részesítsenek.

Tudom mennyire érdeklődik exciád ezen minden irányban oly nagy fontosságú telepítés ügye iránt és bizonyára nem méltóztatik szereynylenségnék venni, ha bator leszök exciádnak a lehető rövidséggel az eddig történeteket nagybecsü tudomására hozni.

Midőn az elmúlt évben az ugynevezett dunai öblözetek ármentesítését fogantatva vettem, főtekerésem oda irányult, hogy az államnak ezen, valóban nilusvölgyi természetű talajjal bíró földjeire magyarokat telepítsünk.

Pénzügyminiszter ur ő mltaga azon tiszteletteljes felterjesztés után, mely szerint az ármentesítés Tárulása útján az államnak minden különösebb pénzügyi terhelése nélkül vitessék keresztül, helyeselni és elfogadni kegyeskedett, továbbá osztani és támogatni méltóztatott azon nézetemet is, mely szerint az ármentesítő területre, mind új telepek kizárólag magyarok legyenek telepítendők, hogy ez uton hazánk ezen véghatárán, a hol - fájdalom - ma még magyar aig van, életképes magyar közösségek alakuljanak, melyek a magyar állameszmének, a különböző irányu nemzetiégi törekvé-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy asszony, a kinek bogara van.

Regény. Irta: Tótvölgyi Titusz. (44-ik folytatás.) XXII.

Mikor a világ megfordul. Végo! - Ezt a felkiáltást jelezte Pichkász összefanyarodott arca. Evek óta epedte e nó után, s a legmagasabb fokig izgatott állati vágyának célpontjává tette. Kiszámitott gazemberséggel semmisítette meg az utjában álló akadályokat, s végre betaszította a nórt a nyomor mélyébe, hogy majd onnan segélyért kiáltson föl, s a Pichkász karja legyen a mentő eszköz. - De mintha ellene esküdtek volna a körülmények, vagy mintha felfordult volna a világ, a mélység magassággá változott, s az események óriási karja egymásután ropogtatta össze a csapdákat, melyek a nó megejtésére lettek felállítva. A törpe ember gonosz számitásán keresztül robogott a vonat a nélkül, hogy a felügyelőkn kívül bár ki is észrevette volna, a mit porra morzsol, s a mit légből hintve szét fújt a legelső szél.

Pichkász jól ismerte az emberek hiuságát, tudta, hogy egymást fogják érni a Bertához jövő meghívások, hogy szerencséjének fogja tartani, aki társalkodójának megszerezheti őt, - s hogy egymást fogják érni a kerék s válogathat a férjekbe, ha férjhez menni akar. - Végo! Végo! - Ezt harsogta az ítélet harsongója, s a kéjenczet nem érthette volna ennél lesújtóbb büntetés. - Nézzd, nézzd, - hogy vászorog ki a teremből, - figyelmeztette az orvos Baktay Gábrist, - ez az elgyengült idegzeti ember nem sokára megőrül.

- Csak én egy ne járjak, - válaszolá Gábris nevetve, de nevetésében volt valami, amit az orvos megértett.

- Te nem félhetsz, - mondá neki.
- Hogy tudod? - kérdé élénken.
- Csakhogy tudom.
- Vettél észre valamit?
- Annyit igen, hogy szerelmes vagy...
- En! - De ő?
- Felőle nem merek ennyit mondani; de nem csalódom talán, ha azt mondom... hogy az orvos itt ingerkedési szándékból hallgatott el.
- Hogy?
- Hogy...
- Az istenre kérlek ne tréfájl!
- Hogy közel van hozzá.
- Barátom! Ha igaz volna...
- Ném legalább ezt állítja, s az asszonyok ilyesmikben nagy mesterek.

XXIII. Bogara van.

Néhány napra ez esemény után, Gábris a jövő kecsgetől reményeitől áthatottan, mint a ki terve jó kimenetében biztos, vig kedélyvel lépett be Fehérkuthyékhoz, hol az asszony által nem kis meglepetésére szolgáló hírrel fogadtattott:

- Nos, hát tudja-e mi újság?
- Gábris Fehérkuthynéra tekintve azonnal kitalálta, hogy már mi is az az újság, de nem mindennapi lehet, mert az asszony úgy nézett rá, mintha előre tudná, hogy meg fog tőle ijedni.
- Mi? - Nem tudok semmit, válaszolá Gábris nyugtalanul, mely nyugtalanság a Fehérkuthyné várakozásának tökéletesen megfelelt.
- Berta elmegy a városból.
- Elmegy?
- Igen. Bordássynéhoz megy társalkodónőnek.

Az olvasó velünk fog tartani, kik ha mindeire is, de erre nem voltunk elkészülve azután, amit a kép leplezésekor tapasztaltunk; megdölgölv az azonban a dolgot, az életben észlelt azon gyakori tapasztalást látjuk itt is megvalósulni, hogy az emberekül igen gyakran, a hiuság viszi a főszerepet. Verbász né ugyanis, megtudván, hogy az ünnepeit nó a legszomorubb anyagi körülményekkel küzd, (mindenesetre nagylelkűségű) elhatározta, hogy őt társalgónól maga mellé fogja venni, nem is számítva arra, hogy ez által a gróf ház egyszere nevezetesse leend, s hogy a vidéken, vagy talán az országban is, - persze az ily nagylelkűsége roppantul kapkodó lapok által, különösen ha grófné van szóban, - beszéd és tiszteltvárgyát fogja képezni. Hát ha még arra is gondolt volna, hogy ama művészi kép eredetjét megsejmelendő, nem egy főuri családot fog odavonni a kíváncsiság, - talán büszkesége is unszólta volna őt, e nagylelkű lépés megtételére. Most is azt állítván tehát, hogy a nemes grófné mindezekkel nem gondolt, szeretjük a legszebbet és legjobbbat hinni felőle, mi azonban Bordássynét illeti, pillanatig sem kétekedtünk, hogy t. i. ez asszonyosság a grófné szándékának nesztévevé, - ha soha nem jutott volna észébe is, elég az hozzá, hogy Bertát pláne személyesen felkereste, sőt a legkedvezőbb feltételek mellett, mit a szegény nő öröm- és hála-könyek közt fogadtott, társalkodójául szerződtette. A grófné teutát elkésett.

Bordássynéhez! - kiáltá Gábris még inkább és pedig kellemetlenül meglepetten, mert a Bordássy családdal közel rokonságban, s épan azért haragban álltak. Ha tehát Berta oda megy, akkor minden további összeköttetésnek vége. - Mondtam, hogy ne huzza-halassza a dolgot, - jegyzé meg Fehérkuthyné, - ha valóban határozott szándékot táplál. - Nem lehet nagyobb boldogság egy asszonyra nézve, mintha oly házasságot, mely semmi tekintetben nincs

érdeke ellen, létre hozhat. Hányszor tapasztalunk ily esetekben egészen idegen nők részéről a legbuzgóbb fáradozásokat, s oly erély kifejtését, milyennel magának akar hat férjét is képes lelt volna szerezni.

Határozott szándék, - nagyon természetesen; - válaszolá a nyugalmában és tervben megzavart férfi különben is mindig rendtelentül álló haját kegyetlentül borzolva, - mit ér azonban a határozott szándék.

Ha reám biza volna, már régen kereszttül esett volna rajta. - Kereszttül esni... Azt megbíszem... - En nem úgy értem a kereszttülesét, - válaszolá a vállalkozásra kész túrgé asszony. - Mi, nők, jobban értjük ezt. - Berta a legmelegebb rokonszenvvel viseltetik ön iránt. - Nos? - kérdé az ajtóhoz lépve, - menjek?... - Hova? - kérdé Gábris ijedten, habár nagyon jól tudta az asszony szándékát, de nem merete elhinni, hogy ily hirtelen megtörténhessenek.

Megkérni a Berta kezét... Baktayt végig futá a hideg. - Mindent elrejtünk, ha nem sikerül, - mondá remegve.

Arra még csak ne is gondoljon. Berta imádja gyermekét, s ha semmi rokonszenvet nem táplálna is ön iránt, lehetetlen, hogy egy, huszezer forint jövedelemmel bíró derék férfi házassági-ajánlatát visszautasítana.

Kegyed feleli, hogy ennek az asszonynak „bogara” van, s hogy nem megy férjhez olyanhoz, kit nem szeret. - Nem szeret? - Ugyan ugyan. - És honnan tudja ön, hogy nem szereti?...

Különböben ne töltük az időt eféle beszélgetésekkel, - mondá Fehérkuthyné, nem minden nehezeltés nélkül. - Egy nó csak jobban fog ismereni egy másik nó, mint egy férfi. Aztán meg ne tartsák egészen istennek, mert még csakugyan elhitetik vele, hogy az. (Végo köv.)

vésekkel szemben éber őrei, és biztos védbá-
tyái legyenek.
Míg a múlt év június havában a Buko-
vinában lakó andrásfalvi magyarok azon kérés-
sel fordultak hozzá, hogy segíteném elő az
árménistendők dunai öblézetekbe való hazato-
lepülését, örömmel ragadtam meg az alkalmat,
hogy valk levelezésbe lépjek és vi-
szonyaik s körülményeik felől tájékozást sze-
rezve, mindent megtegyek, a mi csekély erőm
és hatáskörömön túl, hogy elszakadt testvé-
reink az édes hazának ismét visszaadassanak.
Az andrásfalviakat követték a Józseffalva,
Fogadjisten és Istensegits községekben lakó
magyarok, a kik legelőször színekkel festve
nehéz és szorongatott helyzetüket, esdre kérik,
hogy hazajönnének.

És midőn értesíttem őket, hogy kérésük
teljesítése közel áll a megvalósításhoz, a meny-
nyiben néhány száz bukovinai magyar család
épen az általuk öhajított kitűnő minőségű talaj-
ra, még ez év folyamán el lesz a legkedvezőbb
feltételek mellett helyezhető; ezen értesítés és kö-
vetkeztében mult év december hó 4-ik napján
a bukovinai magyaroknak egy küldöttsége je-
lent meg nálam, hogy telephelyeket, az igé-
retnek azon földjét, mely eddig csak képzelt-
tükben élt, és melyet csak lelki szemekkel
láttak, most a valóságban is megláthassák.

Mielőtt azonban ez történt volna, azon
utasítást adtam a nálam járt küldöttségnek,
hogy kerjenek a Felsőszőlő legkegyelmesebb
királyunktól kihallgatást, és adják elő, hogy
viszákiváncokoznak Magyarországra, és itt éppen
olyan hű alattvalói lesznek a Felsőszőlőnek, mint
Bukovinában voltak. Továbbá kerjenek a mi-
nisztereknek és pénzügyminiszter urak nagymé-
ltóságainál is hasonlóképen kihallgatást, mert
első sorban ők vannak hivatalos hazatelepítési
ügyeknek kedvező elintézésére. Hogy mindez
megtörtént és a miniszter urak kegyesen
és biztatólag fogadták, azt méltóztatik meg-
nag tudni. Az pedig, hogy az ország közvéleménye
és a képviselőház partikülönbség nélkül minő osz-
tattan lelkesedéssel fogadta, és tette magáévá
a bukovinai magyarok visszatelepítésének nagy-
fontosságú ügyét, fényesen bizonyítja a küldöt-
ség itt jarta után Nagyméltóságod elnöklété-
sége alatt e célból alakult bizottság.

A folyó és jövő évben 500 bukovinai
magyar családot lehetne a Duna mentén elhe-
lyezni. Az itt járt küldöttségnek megmutattam
a földeket, kész örömmel jünne 300 család
minden perezen, és ha a jövő év közepéig
haza jöhettek, nem csak a pusztá földet kap-
nák, hanem kapnának a pancsovai védőtölések
építésén igen előnyös feltételek mellett munkát
is, hogy így magunknak egy kevés tőkét
szerezve, fel tudják építeni házaikat, és a leg-
szükségesebbekkel felszerelni gazdaságaikat.

De az andrásfalvi lelkész éppen e per-
cenben vett leveleiben azt tudatja velem, hogy ha-
zajönni vagy bukovinai magyar testvéreink,
mintán vagyunkat ily rövid idő alatt érteke-
síteni nem képesek, elveszítgetni pedig nem
akarják, nem bírják a hosszú utakat terhes
költségei saját erejükből fedezni; és hogy ezen
házaikhoz, 20 ezer forintot kérnék; — nem
ajándékban, hanem kölcsönként, melyet
munkájuk után nyert keresményükből
beestítenes vissza fognának fizetni.

Kegyelmes uram! Méltóztaték a vezetés
alatt lévő bizottság közreműködésével lehetővé
tenni, hogy bukovinai magyar testvéreink az
általuk kért összeget megkapassanak. A lapok-
ból értesíttem, hogy a keleten lakó magyarok
hazatelepítésének előmozdítására alakult bizott-
ság már többször ülésezett és tanácskozott;

TELL VILMOS.

Dramái tanulmány.
E. Kovács Gyulától.

(Telli, szimfű 5 felvonásban. Irta Schiller. For-
ditotta Tomor Ferencz. Ez új fordítás és jele-
netezés szerinti először adatik Debreczenben,
1883. márczius 3.)

A budapesti nemzeti színház igazgatóságá-
nak a puzerón és a betanult, dugszagdag reper-
toir roppant kenyelmen kívül, sok minden kül-
ső-belső segédesszükül ugyan rendelkezésére
egy-egy nagy, új tragédia bemutatásánál; mégis
ha most eszbe jutna Tell Vilmost játérendjére
tűzni, nem hiszem, hogy két hét alatt, nagy
megerőltetés nélkül, sikerült színpadi előadásá-
emelhették.

Epen azért nem kis meglepetéssel olva-
som, hogy Tell Vilmost, Weimaran, Göthe igaz-
gatása és rendezése mellett, 17 nap alatt tan-
ulták be és adták elő. Igaz, hogy a díszlete-
ket még a dráma befejezése előtt elkészítette
a festő, Schiller beküldött utasításai szerint, mégis
17 nap igen rövid idő egy ily mozgalmas, im-
pozáns nagy darab pontos bemutatása, és ha-
gyakorlására, kivált ha közben folytonosan más
egyebeket is kellett játszogatni az illető má-
vesz uraknak.

Az vethetőnek talán ellen, hogy akkor
nem volt oly kifejtett, társas és színművészi
élet, mint ma; a színpad kevesebbet mutatott,
s a közönség még kevesebb volt követelő.
Igen, de Schillernek Göthehez intézett
azon utasítása, hogy a „Zwing-Uri” erőd épí-
tése színpadi ábrázolásánál, a perspectiva ked-
véért, a színhátter emelvényén munkálkodó
kőművesek, gyermekek által legyenek helyette-
sítve, olyan kifejtett, gyakorlati beleletét vilá-
gítja meg az akkori színpadnak, mely előtti
bizonyos bűmulattal kell megállanunk; s azt
kell sejtünk, hogy a weimari színház akkori
színpadát, legalább mi magyarok, nem igen
sokkal haladhatuk meg. S a gyors betanulást
inkább a fejlettség magas színvonalán álló

ha tudta volna, milyen közel van az idő, mely
már bizonyára legerélyesebben ragadta volna
meg a kezdeményezést.

Most itt a legkedvezőbb alkalom, kegyel-
mes uram, hogy azon nagy és nemes cél er-
dekében, melynek elérését a bizottság magasz-
tos feladatai tűzte ki, a tettek mezejére lépjen.

A másolatban ide mellékeltem és bukovinai
magyar testvéreinkkel már közölt levélből
látni méltóztatik exczellenciádnak, mily rend-
kívül kedvező és előnyös feltételek mellett
hajlandó a magyar kormány bukovinai testvé-
reinknek telephelyeket adni. Ezáltal a kormány
megtette kötelességét; a többi a társadalmi
tevékenység feladata.

Exczellenciádnak, és a vezetése alatt lévő
bizottságnak bölcsességét, hazafiságát és aldozat-
készsége bizonyára meg fogja találni a legjobb
és legalkalmasabb módot, az elszakadt testvérek
hajajövetelére szükséges pénz előteremtésére.

Kegyelmes uram! Nem mint állami tiszt-
viselő, hanem mint egyszerű magyar ember já-
rulok exczellenciádnak! És bizton bízom, hogy
szavam nem lesz „kiáltó szó a pusztában.” Tu-
dom, hogy exczellenciád magas befolyásával,
köztiéletben és közbevetésben álló egyénisé-
gének erkölcsi súlyával, ragyogó ékeszói ása-
nak egész hatalmával fog e nemes cél érde-
kében a küzdőterre lépni, mert bizonyára mé-
lyen átérzi a költő emez inlelettel fősóhajításának
igaz voltait:

Teremt-e Isten
Több magyart,
Mig e világ
Mig napja tart
Ha miuk is elfogyánk!

A legmélyebb tisztelettel maradtam Sze-
ged, 1883. febr. 25 én excziádnak stb.

Nagy György, s. k.

A Bukovinában lakó magyarok követező
feltételek mellett lennének hazatelepítendőek:
Mindem egyes család kap 10 kat. hold kitűnő
minőségű szántóföldet és két hold legelő földet.
Az árménistendők költsége a telepelek
37 1/2 év alatt törlesztik. Az államnak földvált-
ság címén egy kat. hold után hatvanhárom o.
ért. forintot kell fizetni; ezen összeg 35 év alatt
törlesztendő és pedig azon engedményvel, hogy a
három első évben az árménistendők költsége
kivül semmit sem kell fizetni. És így az állam-
nak a földváltásért csak a negyedik termés-
ből kezd törleszteni a telepek.

Ezen intézkedés által az első évek ne-
hézségei nagyon meg lesznek könnyítve. A hat-
vanhárom forint felévi részletekben harminczkét
év alatt 7% al törlesztetik, és így félévenként
két forint 20 1/2 krt fizet, ha dekanék négy forint
nyegyvöt körül, holtott ezen földeknek évi
haszonbéro 14—15 frt.

A gazdasági egyesületek nagygyűlése.

II. nap.

Budapest febr. 27.

A szövetségbe lépett gazdasági egye-
sületek nagygyűlése a második napon De-
szöffy Aurél gróf elnöklété alatt folytatta a
tegnap megkezdett tanácskozást a követező
határozat alapján: „A együleti szervezkedés mód-
jainak végleges megállapítására a nagygyűlés
egy bizottság kiküldetését határozta el, kimond-
ja, hogy a gazdasági egyesületek egy mint ed-
dig, ezenútt is, a szabad tarsulás útján létesít-
jenek, erősöbbljenek és fejlődjenek. A mi pedig

az egyesületek működésében szükséges anyagi
eszközök illeli, kimondatik, hogy az önszögyen-
és állami subvenciók kivül a megyéknek 3 szá-
zalékos pótkaróli kiyerendők segély is igénybe-
vétessek. A törvényhozás pedig megkeresendő
lenne az iránt, hogy a gazdasági egyesületek-
nek adott államsegély jelentékenyen fölemel-
tessek.”

A részletes tárgyalás megnyitván, a me-
zőgazdasági főtanács felállítására vonatko-
zólag felolvastatták a szakosztályi javaslatot és az
egyesületeknek ide vonatkozó nézete. Ez utó-
biak a soproni kivételével a tanács felállítását
partóják. Hosszas eszmecsere után, melyben
Bartha György, Virágh Elek, Bokéssy László,
Koppély Géza, Lakner József, Kogelievich István
Simon István, Sotkovszky Janos, Kerkápoly Ka-
roly, gr. Karolyi Sándor vettek részt, a gyűlés
kimondja, hogy a tanács felállítását szükséges-
nek tartja, a részletek megállapítását egy bizott-
ságra bizza, a mely javaslatot a legközelebbi
közgyűlésre fogja beterjesztetni. A követező
kérdőpontok, a melyek az államsegély és an-
nak kiosztására vonatkoznak, gyorsan tárgyalat-
tattak s határozottan ki lett mondva, hogy csak
az öálló egyetlek részesebbljenek segélyben s a
segély a titkárok fizetésének kivételével csakis
gazdasági s nem adminisztratív célokra fordít-
ható. A követező kérdésnél: kivanatos-e, hogy
gazdasági egyesületeink az orsz. gazd. egyesít-
lettel szerves kapcsolatba lépjenek, a szakosz-
tály javaslatra egyhangulag elfogadtattott.

Nagyobb vita támadt a 7-ik kérdőpontról,
melynél a gazdasági egyesületek és orsz. m.
gazd. egyesület kapcsolatba hozatalát illetőleg
az orsz. gazd. egyesület 12 pontban ugyanannyi
indítványt tesz. Ezek a követezők: 1) hogy a
vidéki gazd. egyesületek az összekötés de-
monstrációja szempontjából az orsz. gazd. egye-
sület alapító tagjai közé lépnek. 2) a szövete-
kezeti szakosztályban egyesített egyetlek nagy-
gyűlése több napi ülészakra bővíti ki magát. 3) Az évi
üléseken az egyesületek küldöttek által
képviseletik magokat. 4) Tárgyalás alá-
veendők az országos gazdasági egyes. által s a
megyei egyesületek által ajánlott ügyek. 5) Az
ülésekre napirendje megelőzőleg egy hónappal
az orsz. gazd. egyes. íg. val. s a szövetekezte-
lépést egyesületek által megállapítandó és köz-
tudomásra hozandó. 6) A tárgyalandó kérdések
új a közgazdaság, mint az elméleti és gyá-
korlati gazdaság összes agraiból veendők. 7) A
közgyűlés tagjai 12 szakosztályra oszlanak s a
küzöztött tárgyat előkészítik. 8) Ugy a szakosz-
tály, mint a közgyűlés előtt előadók referálnak
a rendekben. 9. A nagygyűlés határozatait,
melyekkel szemben az országos gazdasági egye-
sület külön állást foglalhat ugyan, de azokat
meg nem másíthatja, az igazgató választmány
által fogatosítottanak. 10. A közgyűlés gyors-
irású jegyzőkönyve minden évben kiadomatik és
az összes tagoknak megküldetik. 11. Az orsz.
gazd. egyesület az ország különböző vidékein
a vidéki egyesületek közreműködésével 1—3
évenként kongresszust tart. 12. Az orsz. gazd.
egyesület felváltva az ország egyes részei-
ben az illető vidék egyesületeivel szövetekezve,
a vidék termelési viszonyainak megfelelő nagy-
obb szabású kiállításokat és versenyeket ren-
dez. E javaslatokat lényeges módosításokkal fo-
gadta el a nagygyűlés.

Gróf Zichy Nándor a vidéki egyesületek
tagsági hozzájárulását az orsz. gazd. egyesület-
hez — öbajtanadónak tartja, de nem moudaná
ki azt, hogy a vidéki egyetlek csak úgy lehet-
nek szövetekezeti tagok, ha az orsz. gazd. egye-
sületek is tagjai. A végrehajtó bizottságnak
javasolt kiküldetését elfogadja, úgy azonban,

nemz. színház mostani igazgatójának jutalomjáté-
kái, szintén Kolozsvárt már adott. Azóta töb-
bet nem, de hogy azelőtt talán többször is, való-
színű, mivel ismerék egy fordítást, melynek
ezimlapján ez áll: „Wilhelm Tell, nézőjáték
Schillerből, 5 felvonás. Fordította Mátéfi Ferencz
1882. Előadhattatik Kolozsvárt 21. septem-
ber 25. Bakk István, sk. R. G. cancellista.”

Nevezetes, hogy midőn néhány év előtt
a Lessing Böles Nathánjának magyar fordítását
kutatam (még mielőtt a Zichy Antalé megje-
lent volna), szintén egy oly Nathán példányra
bukkantam, melyet szintén Kolozsvárt bizo-
nyos Kovács Gyula hivatalnok fordított 1846-
ban. E két körülmény, mintha azt mutatná,
hogy Kolozsvárt korán erős érdeklődés ur-
kodott nemcsak a magyar színművészet és iro-
dalom, de különösen a Schiller drámai költé-
szete iránt is.

Mi Tellt illeti, hitem szerint, Tomor Fe-
rencz, budai főgymnáziumi tanár, jelen fordí-
tása eddigelé a harmadik. Mátéfi kisérlete —
mely egyébként nem is nevezhető — sokáig
nem tarhatta magát, Tökéletlen voltát eléggé
megítélhetni mindjárt a Hájaszféú dalából, mely
a drámát megnyitja s melyet ő 1822-ben így
fordított:

„Szép volt a tő, ezüst hangja mosolygott,
S hogy a kis gyermek, partján eszünnyadott,
Egy oly hang álmban,
Mint a Flótáé,
Mint paradicsomban
Az angyaloké
Felveré őt, — s hogy a szunnyadó gyerek
Felébredt, s mejjére habok perzsegetek;
A tő ekként szólat:
Jer, őh, kis gyerek,
Lépj árkomba halkal,
Hadd feresszelek!”

Aztán a pompás jambusokat pongyola,
kötőietlen prózára bontogatta.
Szóval, annak a példánynak, mely a negy-
venes é évtvenes években, s kivált, mely 1860-
ban a kolozsvári színpadon a nevezett alkalom-
ból megfordult, annak mulhatatlanul egy má-
sodik és jobb fordításnak kellett lennie. Hogy

hogy helyet kell abban adni megfelelő arányban
az országos gazd. egyesület szövetekezeti szak-
osztálya tagjainak is. Ezután következett a sza-
vadás. Előbb azonban felszólat gróf Széchenyi
Pál földm. miniszter, kijelentve, hogy Zichy
gróf indítványát csak úgy fogadja el, ha annak
első részében az mondatik ki, hogy a szövete-
kezeti tagjai csak azok a gazd. egyesületek lehet-
nek, kik az orsz. gazd. tagjai. Felsőszőlőre a
közgyűlés is így határozott, elfogadva a végre-
hajtó bizottság kiküldetésére vonatkozó indít-
ványt, Zichy gróf azon javaslatával együtt, hogy
abban az orsz. gazd. egyes. tagjai megfelelő
számban részt vegyének.

Az idő előre haladván, a többi pontok s a
mezőgazdasági biztosítás ügyére vonatkozó pon-
tok tárgyalását a holnap 9 órákor kezdendő
ülésre haasztolták.

A czár koronázása előestéjén.

Sz. Pétervárról írják f. br. 16-ik kelettel:
Alig lehet keserőbb iróniát képzelni annál,
hogy a moszkvai koronázási bizottság 80,000
zsebkendőt rendelt meg a bőség istenasszonya-
nak képével, hogy azokat kiosztassa a koroná-
zás napján a nép között. Zsebkendőket, sőt és
süteményeket, kabát és kenyeréldékli, rongyos
és éhez embereknek! S ez a túrlemes orosz
nép mégis meg fogja inni a sört, megcsodálja a
kendőket s eldani fogja a nap bőségét. E köz-
ben a nihilisták is jelt fognak adni arról, hogy
még élnek.

A hamisított manifestum, melylyel a ma-
guk felfogásához képest adták hírül a koroná-
zást, kétségteletlenül nagyon ravasz fogás volt,
mert az orosz nép könnyen hitelt ad minden
oly papirlapnak, melyen a czári sást látja. Még
ha a nihilista ígértekhez hasonló bágaságokat
fogjal is magában. Anyival inkább, mert a ni-
hilista program egy részének megvalósítására
nyitlan törekszik a műveltebb orosz népszólyok
jelentékeny része is. A keleti tartományokból
érkező hírek tanúságot tesznek azon különös
jelenségről, hogy a hivatalnok kar egy része ta-
mogatja s védi a nihilistákat. Többször megtör-
tént már, hogy a bíróságok nihilista üzemek-
nek jöttek nyomára s egyszerűen csak meg let-
tek gátolva a nihilisták kézrekerítésében. Egy
hivatalnok kerületben egész bandát fogtak el, ke-
zeik közt volt minden bizonyíték s mégis meg-
történt, a bízhatatlan dolog, a foglyok szabad-
lábra helyeztetek.

Mikézt lehet megfjeeni ezen ellenmondást
midőn a nihilizmus oly elkeseredett harcot
folytat a czár s a czári uralom ellen? S mily
ellenmondás rejlik abban is, hogy míg a kormány
hosszas tanácskozások után elhatározza, hogy
Nagy-Oroszországban a parasz birtokrészt meg-
nagyobbítsák s e célból szakít az 1861 óta
a mai napig alkotott törvényekkel: a keleti
tartományokban ugyanazon kormány mindenható
közége, Manasszin szenátor, azt jelenti ki, hogy
a parasz birtokrészt ott igen nagyok levén
megkisebbitendők. A jómodu balti parasz tehát
erősökkel megkarosztandó, meglehet azért, hogy
szükséges eszközzé legyen a német birtokosok
ellen. De a keleti tartományok parasz népsége
nem megy rá a lépere, nem hisz a kezesgető
ígéretokban, bizalmasan közeledik uraihoz s
csakugy félti birtokát a kormány közegeitől,
miut a nihilistáktól.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Naptár: Csütörtök, (márcz 1.) R. kath. Albin vt. Prot.
Albin. — Görög-orsz. (feb. 17.) Tivadar vt. — Izr.
Judás. Nap kél 6 ó. 41 p. nyugszik 5 ó. 44 p.

A Tomor é mindkettőt fölülmulta, kétségtelet-
len. Én nem akarom magam bírjaul feltolni, de
tanulásközben érzek annyit s így joggal ki is
mondhatok, hogy bár itt-ott, a látszat szerint
erős viaskodásba került: többnyire dicsőség-
küzdele a le élje tonyosult fordítási nehé-
zségeket. Így kezezt magyaros lenni minduntán.
A Schilleri diotók lendületességét, zengetes
pathosszát nem vesztjük el, de sőt igen gyá-
koros élvezhetjük nála. Logvédésb sikerültek az
elbeszélési részletek. Ily heyeken, mintha bi-
zonyos darabosság, töredékeség venne erő-
nyelvén, s zavarja hitünket az elbeszél törté-
netek életvalóságában. Szerencsére, e hibák
a színen egy kis előadási buzgalommal észre-
vehetlennékké simíthatók.

Ot év előtt akartam már színe hozni
Tell. Több okok — különösen Pestre távozá-
som miatt — nem tehettem. De a távolban is
kedvező gondolatok, édesen melegengett ter-
veim egyike volt, valamikor — nem Tell Vil-
mos szerepét játszani, mert hisz ennél sokkal
kimagaslóbb, dominansabb szerepek kínálko-
znak bemutatásra — hanem, — Shakspeare, Schil-
lerben gyönyörködve leginkább — az ő Tell-
jét, kedves Telljét, magyar színpadon egy lát-
tatni, a mint annak értelemes benső világa,
nemes, hatalmas alakjai lelki szemem előtt így
gyákran lebegtek.

Don Carlos budapesti előadása idejében,
a Pesti Napló színi referense azt írja, hogy Don
Carlos magyar fordítását specialiter az én szí-
neszi becsvágyannak köszöni a műsor; azért
fordítottam le, mert Fülöp királyt öhajítottam
jatszani. Mi balbit! Egum sem akkor, sem
azután hasonló czeloknál színeszi érdek nem
mozogott. Don Carlos akkor lefordítottam azért,
amiért ma Tell elődom: Szeretem a valódi
poétát még akkor is, ha nem tökéletes dráma-
költő. Ragad az igazi költészet csodálatos, el-
lenhatatlan módon, nyilatkozok bár hiányos
formák közt is.

(Folyt. köv.)

Keresely a egylet jeg
casino szegletén zászó
Muzeum nyitva áll a főisk
10 órától 12-ig.
Városi tanácsülés m
csütörtökön a városbíró
Theasztély a Hungaria
minden csütörtökön és
Urak táncestélye f. 28-án a H
10 órákor a városbíró m
Vereskereszt közgyűlés márt
nagyeremben.
Tiszviselői egyesül
4-én d. u. 3 órákor a v
Újjonc állítás a városbí
1-étől 7-ig.
Közgazdasági bizott
d. u. 3 órákor his termé
Városi közgyűlés márt
kon a városbíró nagyer
Ügyvédi kamarai köz
a kamara helyiségében.

— Simonffy Imre

déli vonattal a fővárosba
honvédelmi miniszterjamban
bau vegyen részt.

— Tólvölgyi Titus

katára kedves családjáva
nap delutáni vonattal érke

— A „Bika” épüle

gyatkozásairól már annyit
is össze, hogy az olvasó k
talán rá is unni. De ismét
azért, hogy az építkezést
talt megőrjúk, hanem hogy
keik megvédelmezzük. Min
annak idején a város egy-
ki, hogy a háztulajdonosok
nakat a kanálisokba leveze
hogy a víz a járdára kifolj
jégesapok tegyek járnadán
A háztulajdonosok a rendo-
el. De nem úgy a város,
épületéről a „csatornák” a
jardára öntik ki. — Esős
vadás után a Bika előtt ja
az azonnali intézkedésre
mémőki hivatali figyelemt.

— Halmágyi Lipót

követező családi gyászjel
hozánk: Öv. Halmágyi L
tenyi Lilla és gyermekei O
lamint a többi rokonok is
dott szívvel jelentik a forr
apának, illoegző rokonnak
MÁGYI LIPÓT királyi ta-
kir. pénzügyigazgatónak fol-
3 órákor este 5-ik és bold
évében az utolsó kenet te-
gyásos elhunytát. A boldo
folyó hó 28-án deliélőt 1
sirkertben fognak örök ny
engesztelő szent mise-áldoz
deliélőt 9 órákor fog a M
tatatni. Bodajk (Felméreg)
hó 26-kan. Adás porairól!

— Tavaszt vártunk

telet. Ma reggel újra sűrű
a hó magas réteggel borítva
a sok fehérség helyett már
nek egy kis zöldés is, ha
a már igazán bőji hangulata

— A városi árvas

frt évi fizetésű díjjal
1883 márczius hó végé
alkalmával, választás után
képesített pályázni kívánó
7-ik napjáig, szóval vagy
jelentkezzenek. — Debrecze
Simonffy Imre kir. tanácsos

— Weisz József

nagyváradi hangversenye, n
sülünk, anyagi tekintetben e
művészek 30—40 frt defici

— A második Eszter

lentik, hogy a karozási ügy
folytán Molnár Eszter hó
újabb orros-rendőri felülvis

— A kertészleány

nap kerül színen először szí
szerepet V a d u a y Vilma
énekeini.

— Kiadó lakás ker

nyelmes négy öt lakó szobá
nos udvarral s mulhatatlan
fogva kibérelhetik. Értekez
gtnakban. Olyan ház, mely
lakkak, nem jöhet szóba.

— Kémény tűz.

iskolám kéménytűze tévesen
amennyiben a tanteremben
csak érdekelve sem voltak
fűstől: mert a kigyuladt k
kemenczének csöveivel van e
a fűstnek még anyrveka sem
bizonyítai sok ott levő t
kapitány és tek. Vég Gyul
ia személyesen jelen voltak,
tehetnek. — Sőt még a hó
csatását is tek. 10 kapitány
tettük; — mert jobbnak lá
a hűhóban a biztos tanter
nem hogy, oda engedtem v
gor, hogy szeretett növendé-
nak engedtem volna kitenni.
ben, sem a lakaszobában, sőt
volt fűst: mert az északról
tetőn fölül emelkedő kémény

adni megfelelő arányban...
Ezután következett a sz...
szólalt gróf Széchenyi...
kijelentve, hogy Zichy...
ugy fogadja el, ha annak...
látik ki, hogy a szövete...
gazd. egyesületek lehe...
l. tagjai. Felsőfokára a...
zott, elfogadva a végre...
désre vonatkozó indit...
javaslatával együtt, hogy...
egyes. tagjai megfelelő...

azása előestéjén.
ak br. 16-iki kelettel...
tróniát képviseli annál...
gazsai bizottság 80.000...
a bőség istenasszonya...
kat kiosztassa a korona...
t. Zsebkendőket, sőt és...
kenyerücsköt, ringos...
S ez a túrelmes orosz...
a sőt, megcsodálja a...
a nap bőségét. E köz...
fogtak adni arról, hogy...

festium, melylyel a ma...
adták hírül a korona...
on ravasz fogás volt...
nyen hitelt ad minden...
a csári sást látja. Még...
ez hasonló bagaságokat...
nyival inkább, mert a ni...
eszenek megvalósítására...
félbeh orosz néposztályok...
A keleti tartományokból...
tesznek azon különös...
afalokai kar egyrésze ta...
stákat. Többször megtör...
ágok nihilista üzemek...
gyezsere csak meg let...
kézrekerítésében. Egy...
sz bandát fogtak el, ke...
bizonyíték s mégis meg...
og, a foglyok szabad...

jeit ezen ellenmondást...
eikeseredett harszó...
uralom ellen? S mily...
is, hogy míg a kormány...
utan elhatározza, hogy...
parasz birtokrész meg...
dől szakit az 1861 óta...
börvényekkel: a keleti...
on kormány mindenható...
ator, azt jelenti ki, hogy...
ott igen nagyok levén...
bódó balti paraszt tehát...
dó, megjelölt azért, hogy...
en a német birtokosok...
nyások paraszt népsége...
nem hisz a kecsesítő...
közéledik uraihoz s...
kormány közegeitől,

hírek.
R. kath. Albin vt. Prof.
(feb. 17) Tivadar vt. — Izr.
p. nyugosk 5 6. 44 p.

filharmu, kétségtelen...
biraján feltölti, de...
yit s így fogal ki is...
ott, a látszat szerint...
többnyire dícsőszéggel...
nyosult fordítási nehé...
varos lenni mindennél...
díltelenségét, zengzete...
el, de sőt igen gyak...
gkerésbé sikerültek az...
theyeken, mintha bi...
dezettség venne erőt...
et az elbeszélő törté...
Szerecsére, e hibák...
buzgalommal észre...

am már színre hozni...
főnösen Pestre távozá...
em. De a távolban is...
esen melengtetett ter...
kor — nem Tell Vil...
ert hisz ennél sokkal...
bb szerepek kínálkoz...
m. — Shakspeare, Schil...
ginkább — az ő Tell...
ar színpadaon egy lát...
rételjes benső világa...
elki szemem előtt oly

sti előadása idejében...
ense azt írja, hogy Doa...
specialiter az én szí...
zóni a műsor; azért...
p királyt óhajtottam...
gem sem akkor, sem...
s színesi érdek nem...
kor lefordítottam azért...
Szeretem a valódi...
nem tökéletes drama...
ltszet csodálatos, el...
közök bár hiányos...
köv.)

Keresztyén egyesület...
casinó szegletén zászló...
Muzsai nyitra áll a főiskolában minden vasárnap...
10 óráig...
Városi tanácsülés minden héten hétfőn és...
csütörtökön a városházán...
Theaterstély a Hungaria kávéházban zene mellett...
minden csütörtökön és szombaton...
Urak táncszertelje 28-án a Bikában...
A debreczeni közgyűlés mártius 4-én d. e...
10 órakor a városháza nagytermében...
Vereskereszt közgyűlés mártius 11-én a városháza...
nagytermében...
Tiszteletbeli egyesület közgyűlése mártius...
4-én d. n. 3 órakor a városháza nagytermében...
Ujonevezálítás a városháza nagytermében mártius...
1-ől 7-ig...
Közigazgatási bizottság ülése mártius 5-én...
d. n. 3 órakor kis termében...
Városi közgyűlés mártius 8-án a d. e. 9 óra...
kor a városháza nagytermében...
Ügyvédi kamarai közgyűlés mártius 18-án...
a kamara helyiségében...

Simonffy Imre polgármester ur a ma...
deli vonattal a fővárosba utazott, hogy ott a...
honvédelmi miniszteriumban folyó tanácskozások...
ban vegyen részt.

Tövélyi Titusz lapunk kitűnő mun...
katára kedves családjával a fővárosból a hol...
nap délutáni vonattal érkezik haza.

A „Bika” épület egyes építkezési fo...
gyatkozásairól már annyit írtak és írtunk mi...
is össze, hogy az olvasó közönségnek volt oka...
talán rá is unni. De ismét szólnunk kell, nem...
azért, hogy az építkezést vezető mérnöki hiva...
talt megröjűk, hanem hogy a közönség érde...
keit megvédelmezzük. Mindenki tudhatja, hogy...
annak idején a város egy rendelettel bocscátot...
ki, hogy a háztulajdonosok a vízvezető csator...
nákat a kanálisokba levezessék, és ne engedjék...
hogy a víz a járdára kifolyjon és télen óriási...
jégcsapok tegyék járhatóvá a gyalog járdákat...
A háztulajdonosok a rendelet értelmében jártak...
el. De nem úgy a város, melynek a „Bika”...
épületéről a „csatornák” a vezetékes...
a járdára öntik ki. — Esős időben s nagy hóol...
vadás után a Bika előtt járhatatlan az út, s mi...
az azonnali intézkedésre hívjuk fel az illető...
mérnöki hivatal figyelmét.

Halmagyi Lipót elhunytáról ma a...
következő családi gyászjelentés küldöttet be...
hozunk: Öv. Halmagyi Lipótné, szül. Keresz...
tenyi Lilla és gyermekei Oszkár és Lilla, val...
lamint a többi rokonok is mélyen özismoro...
dot szívvel jelenítik a forrón szeretett ferje...
apának, illesleg rokonának, Szoboszlói HAL...
MAGYI LIPÓT királyi tanácsos és nyug. m...
kir. pénzügyigazgatónak folyó hó 26 kán reggeli...
3 órakor este 56-ik és boldog hazaságára 26-ik...
éveben az utolsó kenet felvétele után történt...
gyasos elhunytát. A boldogútnak hűlt tetemei...
selyő hó 28-án délelőtt 10 órakor a bodajki...
sírkertben fognak örök nyugalomra tétetni. Az...
engesztelő szent misé-áldozat március hó 1-én...
delelőtt 9 órakor fog a Mindenhatóknak bemu...
tatatni. Bodajk (Fehérmegyében) 1883. február...
hó 26-kan. Áldás poraira!

Tavaszt vártunk és kaptunk helyette...
telet. Ma reggel újra sűrű pelyhekben hullott...
a hó magas réteggel borítva az miudent. Bizony...
a sok tehérség helyett már jól esnek a szem...
nek egy kis zoldség is, hadd vethetők le ezt...
a már igazán bőji hangulatot. Oh hó!

A városi árvaszéknél egy 1200...
frt évi fizetésű díjazott töltségi állomás, az...
1883 mártius havi rendes bizottsági közgyűlés...
alkalmával, választás útján betöltendő lévén...
képesített pályázni kívánók, 1883 mártius hó...
7-ik napján, szóval vagy írásban alólírottánál...
jelentkezzenek. — Debreczen 1883 február 27-én...
Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester.

Weisz József fiatal zongora művész...
nagyváradi hangversenye, mint sajnálatos érte...
sültnök, anyagi tekintetben ott sem sikerült s...
a művésznek 30—40 frt deficitet rá kellett fizetni...
— A második Eszter. Tisza Abádról je...
lentik, hogy a karcsági ügyészség intézkedése...
folytán Molnár Eszter holttetést kiáskák, s...
újabb orvos-rendőri felülvizsgálat alá veszik.

A kertészleány című operette hol...
nap körül szüro először színpadunkon. A cím...
szerepet Vadnay Vilma kisasszony fogja...
énekelni.
— Kiadó lakás kerestetik. Egy ké...
nyelmes négy öt lakó szobából álló ház magá...
nos udvarral s mulhatatlanul kerttel Pünkösdtől...
fogva kibéreltük. Értekezhetni szerkesztősé...
günkben. Olyan ház, melyben más lakók is...
laksnak, nem jöhet szóba.

Kemény tűz. — A tegnapi lapokban...
iskolám kéménytűze tévesen lett közzétéve, —
amennyiben a tanteremben — melyek még...
csak érdekelve sem voltak a kéménytűz vagy...
füstből: mert a kigyuladt kémény a lakszobák...
kemenczéinek csöveivel van egybekötöttében —
a füstnek még annyéka sem volt, mit be tudok...
bizonyítani sok ott levő tanuval. — Tek. fő...
kapitány és tek. Veg. Gyn'a alkaptány urak...
is személyesen jelen voltak, s róla bizonyosá...
tethetnek. — Sőt még a növendékek hazab...
csatásait is tek. fő kapitány ur felszólítására...
tettük; — mert jobbnak láttam volna abban...
a hűhóban a biztos tanteremben maradást...
nem hogy, oda engedtem volna menni a dol...
gor, hogy szeretett növendékeimet a fudoklas...
nak engedtem volna kitenni. Sem a tanterme...
ben, sem a lakszobában, sőt még udvaron sem...
volt füst: mert az északról fuvó szél, a ház...
tetőn fölül emelkedő kéményen kítóuló füstöt,

lángot az utca felé terelte. — Mi okból támadt...
a tűz? — A cseledészhobában levő vaskonyha...
csője, és az én szobamban levő kemence csője...
vannak egybe kötöttesbe az utca felől eső...
kigyuladt kéményvel. A vaskonyhán fűzők; az...
tán szoba felmelegítés végett egész nap ég be...
ne a tűz, valamint az én szobám kemenczéjé...
ben is. A kéménycsőre segédtek minden hóap...
ban kikötőjék ugyan az iskola épületen levő...
évtizedek óta korommal vastagon berakodott...
négy odú kéményt; de hogy — hogy koto...
rják ki, az, az ő dolguk. — Kérem a tek. szer...
kesztőséget, hogy azon iskolámat és saját sze...
melyemet érintés czikket ezen ezikkem közze...
tételével legyen szives helyreigazítani, tisztelet...
tel Szabó József ezegled u. l. tanító.

A „Debreczeni Ellenőr” könyv...
nyomdájában egy jó hazból való 14—15 éves...
fiu, ki jó iskolai bizonyítványokkal rendelkezik...
gyakornokul felvétetik. Értekezhetni a nyomda...
művezetőjével, piacz Simonffy-haz.

A Hungária vendéglő éttermében...
holnap csütörtökön este a Magyarai testvérek...
zenekara zeneestélyt rendez. A jó zene mellé...
gondoskodva vao jó ételek és italokról is...
Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

Gyujtógató rabok Jefferson-Cityben...
Missouri állam egy városában, óriási börtön van...
melyben e hó közepé táján irtoztató jelenetek...
fordultak elő. A rabok ugyanis szövöttek...
hogy felgyújtják az egész épületet, hogy ilyen...
formán megszökhesse nek. Csakugyan végre is...
hajtották tervüket, mert egyszerre csak nyolc...
heiyen is kigyuladt a nagy ház, irtoztató rémü...
letet kelteve a börtönőrök és felügyelők közöt...
Hiába volt minden oltási kísérlet: az épület...
legnagyobb része elpusztult. A nagy zavar da...
czara azonban a rabok közül mégis csak egy...
néhánynak sikerült odabállani; a többi részt...
vennégett börtönében, résztul agyonlőtték őket...
az örök, résztul pedig ott maradtak továbbra...
is a fogházban.

Két cigánybanda Amerikában. New...
Yorkból e hó 10-ikéről írják a következő ér...
dekes részleteket: A magyar név sokat emleget...
dett most Amerikában és mindenütt jó ol...
daláról emlegetik. Magyar zenészeink, vagy...
magyarosabban: cigányaink nem utolsó sor...
ban azok, kik fűtémászó nótaikkal terjesz...
tették népszerűségüket. Farkas Sándor cig...
gánybandája mely eleinte tizennygy tagból áll...
ott, tíz hónapot át mulattatta az amerikaiakat...
nótaival. Ez a banda utóbb ketté szakadt...
egyiknek Farkas Sándor, másiknak Irhás Esz...
lett primása. Mindkét banda nagy sikerrel...
működöt, különösen Farkas Sándor hat tagból...
álló zenekara, mely a milliomosok palotába...
is bejutott és egyremásra hetenkint 40 dollár...
vagyis 100 forint keresett mindenikök fejékn...
Irhás Eszi, kinek eleintén nem a legjobban...
ment a dolga, most New-Yorkban Blanc nevű...
téli kertben arat sikereket. Farkas Sándornak...
legujabban az előbbihez mérten nem jutott a...
legelőnyösebb szerződés, s így febr. 7-ikén St...
Laurent tengeri gőzzel Havreont át Párisba...
indult, hol néhány hetet tölt s visszatér ha...
zájába.

Izga mas temetés esett meg Visz köz...
ségben, Boglár közelében a mult napokban...
Kálnán János nevű polgárt temették, a ház...
nál a gyászszertartás véget ért, Szászi tiszte...
elmondta szűr beszédét, mire négy markos...
ember vállra vette a hord ravatalra helyezett...
koporsót s megindulak vele a temető felé, a...
gyászmenet s a kesergő özvegy két árnyával...
Alig azonban, hogy a kapun kívül értek, a...
Szt. Mihály lora recsesent egyet, s közepén...
előtörve a földre hullott, vele zabant a koporsó...
és ebből a szegény halott kiesett. A koporsó...
írja a „Világosság” rosszul volt beszegezve...
ez okozta a kínos jelenet. A négy ember ki...
a terhet vállán vete, ugy megrémült, hogy...
elfutottak és hazáig meg sem álltak. Egyszerre...
nagy riadalom támadt a faluban s a lelkes...
erélyes és megkapó beszédere volt szükség...
hogy a rend helyreálljon. A halottat ekkor...
visszateiték a koporsóba; ezt jól leszegeték...
s kocsira emelve szállították ki a temetőbe...
hogy az elhunyt megjelje ott nyugodalmát.

Furcsa öngyilkosság. Dusan György...
arab bérkocsis, mint az „Arad és Vidéke” írja...
oly szölon végezte ki magát tegnap, hogy senki...
sem mondhatja el fölé, miszerint önkézevel...
vetett véget életének. A lábával fojtotta meg...
magát. Egy erős zsineg egyik végét ágya la...
bához kötötte, közepére hurkot vetett, s ezt...
nyakára erősítette, a kótél más végét lábára...
kötötte a valószinü, hogy egy pár erőteljes...
rugással szoritotta össze ugy a hurkot, hogy a...
megfűlés bekövetkezék. Tegnap reggel már...
kim-redden találták ágyában: a kombinált...
müttét sikerült neki. Különben az öngyilkos...
rendkívüli izákos egyén volt, öngyilkos...
dékáról már régebben beszélt s valószinüleg...
nem egészen józan állapotban váltotta be sz...
vát.

Halálos párbaj gyermekek közt...
Párisban két kis; fiu, az egyik Bardoun 17, a...
másik Morel 13 éves egymással összevesztek...
és elhatározták, hogy párbajjal intézik el ügy...
ket. Mult szombaton az iskolából kijöven a...
boulevard Bassière menték. Fegyverül köveket...
váltakoztak. Nem sokára a kis Bardoun elesett...
éles sikoltást hallatván, ellentele nagy kövel...
találta fejébe. A sebesült fiut a Bichat kör...
házba vittek, hol vasárnap reggel meghalt.

Bismarek haja. Két kassai hivatal...
nok — írja a „B-t” — nagyon jó barátság...
ban élt egymással: egy szobában, egy asztal...
mellett, egymással szemközt dolgoztak. Ann...
egymáshoz voltak már szokva, hogy — bár...
folytonos nézeteltérés volt köztük — nem is...
tudtak volna tán ellenni egymás nélkül. F. hó...
24-én vitatkozásuk tárgyát, hogy, hogy nem,

Bismarek hajának a színét választották. A zst...
állította, hogy olyan fekete, mint az ő tintája...
B. azonban ezt tagadálba vette, mert bizony az...
szöke. E diplomaciai vitatkozás fölött aztán...
annyaira tűzbe jöttek, hogy A. — talán így akar...
van B. nek szöke hajlamait sötétre változtatni...
— fölkapta a kalamárist s B. nek oly erővel...
vágta a fejébe, hogy ennek állkapczája lesza...
kadt és hat foga kiesett. Az orvos ott, a hiva...
tások helyiségben varrta össze az állkapczát, az...
esetet pedig hivatalosan följelentették. Az ille...
tékes hatóság valószinüleg föl fogja világosítani...
a vitatkozókat Bismarek hajának a színe fölöl.

A monte-carlo-i játéklarang ellen...
mely már annyi utazót font hálójába, Olaszor...
szágban és Német országban élénk mozgalom...
indult meg. Az olasz parlamentben több kép...
viselő szólalt fel ez ügyben, de a miniszterek...
kijelentették, — hogy ők mit sem tehet...
nek, — mert Monako független fejedelemség...
Azt azonban megígérték, hogy érintkezésbe...
lépnek a többi kormányokkal egy nemzetközi...
egyezmény érdekében, mely a monte-carlo-i...
büntanyát elsöpörné a földszínéről. A német...
birodalmi gyűlésben kilencz képviselő (Berus...
toiff gróf, Bismarek-Bohlen gr. Busen. dr...
Cassel, dr. Gneist, Dernburg, dr. Kruse, dr...
Reichensperger) kérvényt nyújtott be, mely...
ben kéri a birodalmi gyűlést, hogy a kor...
mány tegyen végre ezt ügyben valamit.

CSARNOK.

Mikor Haynald a kálvínistáknak pré...
dikált.

Jókai Mór a „Nemzet” egyik mult heti...
számában következő érdekes esetet beszéli el...
Még akkor erdélyi püspök volt. Mint...
ilyen, főpásztori körújtát téve, püspöki megyé...
jében, a népesebb katolikus helységekb...
egyházi szónoklatot tartott, a mikre hogy a...
szomszédbeli népek is mindünnen összesereglet...
tek, azt a főpap ismeretes elragadó ékesen...
szólása eléggé megfoghatóvá teszi.
Egyszer a körúttazása közben E. . . .
helység határához érve, meglepetéssel látja...
hogy nagyszerü lovas bandérium jó éléje zász...
löklökkel, a falu bejárata előtt zöld ágakból épí...
tett díszkapu várja, két oldalát felállított pál...
maaglobogtató, virágúntó hajadon sereggel, ho...
lott ez a helyiség egészen honyozott a hivi...
jegyzékből, sőt a templom tornya is mutatta...
hogy hova tartozandó? Csillag volt rajta, nem...
kereszt.

Azonban a fogadtatás azért nagyszerü...
volt. A falu földesura maga is kijött a püspök...
elő a hintaján, s hátszöle az érkező püspököt...
— Nem is hittom volna, mondja Haynald...
hogy annyi katolikus legyen ebben a faluban...
— Nincs biz' itten egy szál katolikus...
sem, mer ezek mind keménynyakú kálvínisták...
hanem hát a napokban többen hallották fötsz...
telendőségedet a szomszéd helységekb...
pre dikálói, s most azt kéri, hogy prédikáljon...
nekik is olyan szöpet.

Szívesen; mondá Haynald, csak le...
gyen arra való hely: akár a szabad eg alatt...
csak legalább volna itt egy feszület...
(De még az sem volt abban a faluban.)

Van az urasági parkban egy díszes...
szűz Mária szobor? Talán az előtt, a szép...
pázsiton. —
— Jó lesz.

A püspök odament a Mária szoborhoz...
a népség telepedett körülötte: ő aztán tartott...
nekik egy rögtönzött szónoklatot az Istenanyá...
ról: olyat a minót a kálvínista kebelnek is...
lehet, sőt tarozása betogadni a szűz Máriáról...
Mikor aztán vége volt a prédikációznak...
a népség visszakisérte a püspököt a hintájáig...
Azt mondá ekkor Haynald a földesuraak: —
Nem tudok mit adni ezeknek a embe...
reknek. — A magam hivi közt a prédikáció...
után szöktam szétözöztogantí apró kepecskéket...
szöbrocskákat; de a protestánsoknál az ilyen...
ajándékok nem veszik jó néven.

Odalép ekkor hozzá a falu véne, a kura...
tor uram, s azt mondja a püspöknek...
— Látom bizony, hogy püspök uram...
azon tanakodik, vajjon mit adhatna ennek a...
népnek, a minek az nagyou meg örveadjen;...
hát meg mondom én, ha meg nem bánthanám...
vele.

Csak mondja, kurátor uram...
— Hat tegye azt meg, hogy jöjjön ide...
hozzánk papuak. Biz ugy megbecsüjük, mint...
valahol csak a világou.

Ezt a kedves adomát magától a bibornok...
tól hallottuk.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti gabonátözsde jelentése...
— Budapest febr. 27. —

Buzában az irányzat lanyha; nagy üzlet...
telenség uralkodott. A malmok tartózkodók...
voltak s további árendeműnyeket követeltek...
követeltek, a kínálat ugyan valamivel kisebb...
volt, mint tegnap, de még mindig nagyon sür...
getős. Finomabb minőségű buzaafajok 5 krral...
a kerésbébb jó minőségűek 10 krral olcsóbban...
keltek. A forgalom körülbelül 8000 mmászára...
rugott.

Legmagasabb ár volt 79.8 k. tiszavideki bu...
záért 10.30 frt, legkisebb ár pedig 78.5 k. észak...
magyar buzáért 9.50 frt.

Hivatalosan jegyeztetett...
Szokványbuza tavaszra 9.43—9.45

Szokványbuza őszre 10.13—10.15...
Básági tengeri május—júniusra 6.30...
6.32...
Szokványzab tavaszra 6.40—6.42...
Káposztarepce auguszt. — szeptemberre...
13⁷/₈—14⁷/₈.

Kébbányai sertésüzlet...
A sertéskereskedelmi csarnok jelentése...
— február 27.

Állandóan csekély felhajtás miatt az...
árak emelkednek. — Magyar őreg nehéz 58—59...
fiatal nehéz 63—63¹/₂, közép 60—61¹/₂, könnyű...
57—58. — Szedett nehéz 59—59¹/₂, — közép...
58.—, —59.—, könnyű 56.—, —56.— Romániai...
bakonvi nehéz 59—59¹/₂ — átmeneti, kö...
zép 56—56¹/₂ átmeneti, könnyű — át...
meneti, er deti nehéz — átmeneti közép 54—...
55 átmeneti — Szerbiai nehéz 61 — — — átme...
n-t, közép 58—59 átmen-ti, könnyű 55—57...
átmeneti. Hízó 1 éves élőszulyban 4⁷/₈ levo...
nással 50—56, 2 éves 53—56 — Az árak hi...
zalt sertéseknél páronkint 45 kl és 4⁷/₈ levo...
nással kilogramonkint értendők. Romániai és...
szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek...
adattak el, a verőnek páronkint 3 arany forint...
van fejében, megtéríttek —

Husárak...
46 kr. Rác Györgynél czepléd-utca...
2699 sz. alatt...
48 kr. Rác Györgynél csapó utca 10...
rözsater 6. szám alatt, Magyar Gábornál dedó...
utca 125. mester-utca 1113 sz. alatt, s végre...
Szentessi Istvánnal sznt-anna utca 2267 sz...
alatt. —
Minden többi bejelentett mézszárszékben...
pedig 50 kr...
Debreczen, 1883 febr. 27.

Terményárak a debreczeni piacon.

Egy m. mázsa	felső, közép, alsó.
Buza	9.30 9.20 9.10
Kétszoros	7.60 7.50 7.40
Rozs	6.50 6.40 6.30
Arpa	6.20 6.10 6.00
Zab	6.00 5.90 5.80
Tengeri	5.60 5.50 5.40
Köles	6.60 6.50 6.40
1 zsák burgonya 50 kilogramm 1.50	
100 kl. szalonna	65. 64. 63. frt,
100 kl. háj.	65. 64. 63. frt.

A vásárbírószág.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai...
Budapest, febr. 28. A képviselőház...
mai ülésében a szegedi kölesön törvény...
javaslat végleg megszavaztatott. A mag...
yar államczimer használatáról szóló tör...
vényjavaslat elfogadtatott, és a kormány...
utasított, hogy az államczimer végleg...
megállapíttassék.

Szabadka, febr. 28. A szabadka...
ujvidéki vasut közigazgatási bejárása teg...
nap megkezdett.

Róma, febr. 28. A Guirinal a „Pi...
azza Venezián épület Chigi palota elő...
csarnokában tegnap este három petárda...
felrobant. Kár semmiben sem esett. Hir...
lik, hogy már elfogatások is történtek.

Bécs, febr. 28. Az Adler-féle gyu...
tacsgyárban durrhiganyrobbanás történt...
két munkásno megsérült.

Páris, febr. 28. Byrne nevű egyén...
ki Byrne Frankhoz, az ír földliga titká...
rához hasonlít, elfogatott, de tagadja...
azonosságát.

Alexandria, febr. 28. Számos euró...
pai, kérvényt irt alá, melyben az angol...
kormánytól állandó katonai megszállást...
kér védelmökre.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VII. bérlet. 10 szám.
Csütörtök mártius 1.
Elsőször

A kertészleány,

operette 3 felvonásban.

Felölös szerkesztő és kiadó lapulajdonos...
Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Ki volna hajlandó egy a piac leg...
jobb pontján levő csinos üzlet...
helyiséget cserélni? az sziveskedjék e...
lap kiadóhivatalában jelentkezni.

